

2016

ÅRSBERETNING
FRA LÆREMIDDEL.DK

INDHOLD

03

ÅRSBERETNING 2016

04

LEDELSE OG ORGANISERING

06

FORSKNINGSHØJDE, FORSKNINGSBREDDE OG AKTIONSRADIUS

08

INTERNATIONALISERING

12

FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPROJEKTER

18

PH.D-PROJEKTER

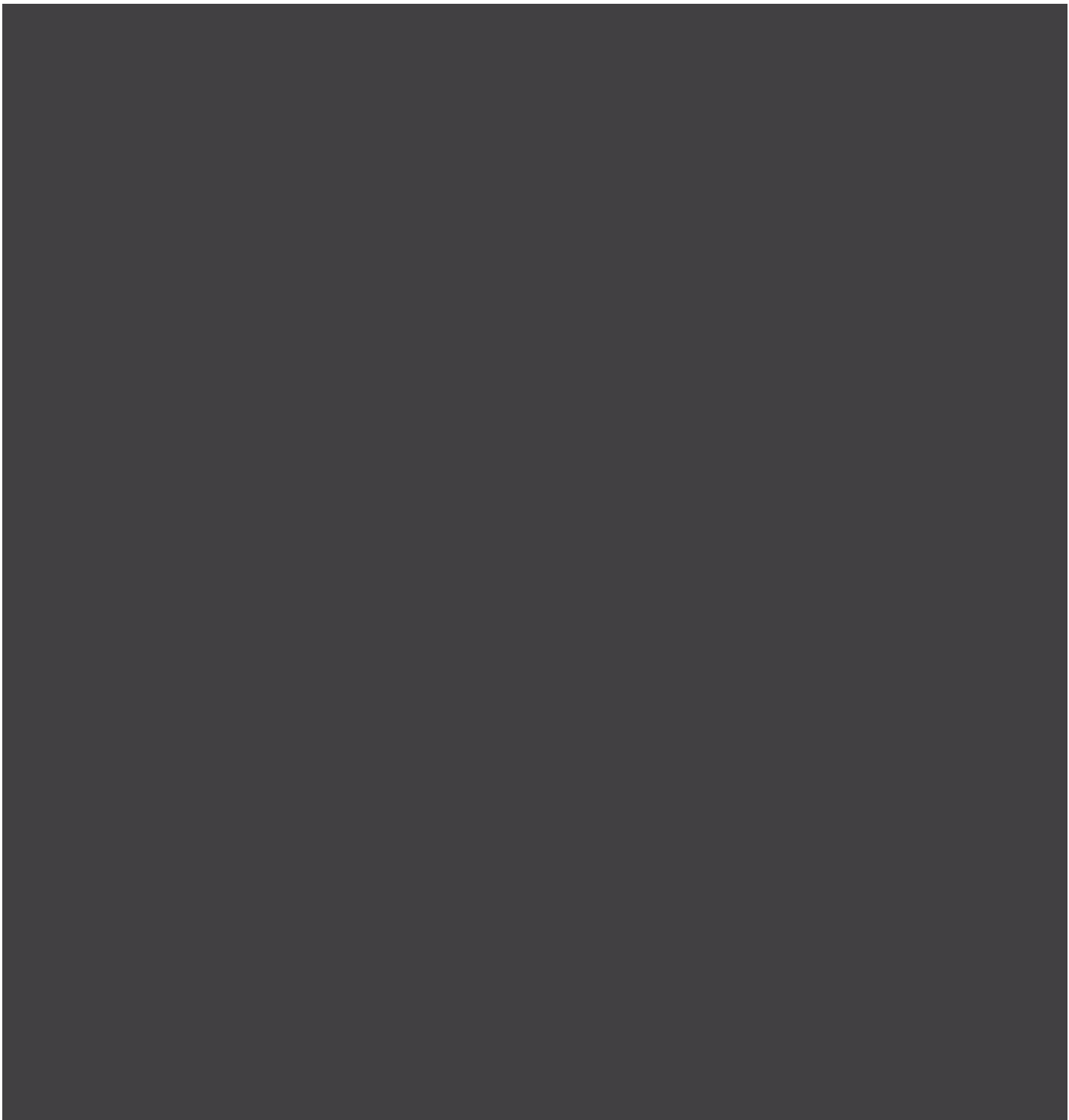
20

VIDENSOMSÆTNING OG VIDENSSPREDNING

28

PERSPEKTIVERING

ÅRSBERETNING 2016

Læremiddel.dk er et nationalt videncenter for læremidler, didaktik og teknologi, som er forankret i et partnerskab mellem professionshøjskolerne UC Sjælland, UC SYD og UC Lillebælt.

Læremiddel.dk's ledelsesgruppe består af Thomas R. S. Albrechtsen, UC SYD, Karsten Gynther, UC Sjælland, og Thomas Illum Hansen, UC Lillebælt. Der er tilknyttet 20 kerne-medarbejdere til miljøet samt sekretariat og kommunikation.

Sekretariat og kommunikation består af Tina Danielsen, Trine Ellegaard og Kasper Duus, der varetager regnskab, tilpasser, vedligeholder og udvikler hjemmesider og sociale medier samt støtter op omkring projektadministration, materialeudvikling, kommunikationsopgaver og forskningsformidling i Læremiddel.dk.

LEDELSE OG ORGANISERING

Året 2015-2016 i Læremiddel.dk har været kendetegnet ved fornyelse på flere niveauer samt en stærkere forankring i partnerskabet. Således har Læremiddel.dk fået nye kræfter i ledelsen, udvidet og fornyet aftalen med partnerskabet og fået tilført flere midler til sekretariat og vidensspredning, der er blevet ansat en ny kommunikationssansvarlig, hjemtaget nye store projekter og den udviklingsplan, der rammesætter og retningsbestemmer videncentrets forsknings- og udviklingsaktiviteter er blevet revideret.

Der er i 2016 foretaget ændringer i ledelsen i Læremiddel.dk, dels er Keld Thorgaard udtrådt af ledelsesgruppen, og Thomas R. S. Albrechtsen er i stedet indtrådt for UC SYD, dels har Stig Toke Gissel fra UC Lillebælt overtaget rollen som daglig leder. Thomas R. S. Albrechtsen er blevet ansat som docent med særlig viden om didaktik, teknologi og professionelle læringsfællesskaber på UC SYD, og han sidder desuden i redaktionen for Læremiddel.dk's forskningstidsskrift *Learning Tech*. Ved at indtræde i ledelsesgruppen bidrager han til at styrke sammenhænge på tværs i partnerskabet i Læremiddel.dk. Stig Toke Gissel er netop blevet færdig som ph.d. med et projekt, hvor han gennemførte den første større effektmåling af digitale læremidler i Danmark med brug af lodtrækning mellem indsats- og kontrolklasser. Sammen med Thomas Illum Hansen vil han varetage den daglige ledelse og styrke Læremiddel.dk's profil som en forskningsenhed med både højde og bredde. Denne enhed er kendetegnet ved at anvende et bredt repertoire af metoder i forskellige kombinationer fra kvalitative casestudier til effektmålinger med lodtrækningsforsøg – afhængigt af projektets formål og genstandsfelt.

Den fornyede og udvidede aftale med partnerskabet bag Læremiddel.dk sker som led i videncentrets styrkelse af vidensomsætning og -spredning med særligt fokus på læreruddannelsen og grundskolen. Den økonomiske konsolidering har gjort det muligt at tiltrække Kasper Duus som ny kommunikationsansvarlig. Han har 10 års erfaring med kommunikation og forskningsformidling på Syddansk Universitet og dermed den baggrund, der skal til for at løfte en vanskelig opgave med vidensomsætning og -spredning, som kan øge Læremiddel.dk's aktionsradius. Desuden har Læremiddel.dk netop projektansat Trine Ellegaard, der skal varetage materialeudvikling og kommunikationsopgaver i de projekter, vi har hjemtaget i 2016.

Med denne forstærkning af holdet bag Læremiddel.dk er vi klar til at igangsætte og udrulle vores nye store projekter, implementere en ny 5-årig udviklingsplan, der skærper fokus på den anvendte forskning i læremidler, didaktik og teknologi samt, ikke mindst, at blive endnu bedre til at sprede og omsætte anvendelsesorienteret viden, så vi er rustet til Læremiddel.dk's 10 års jubilæum i 2017 og en tid som tween med både stil og profil:

- Læremiddel.dk er kendetegnet ved at bringe forskellige typer af aktører i spil – forskere, udviklere og praktikere – med henblik på at producere robust og systematisk viden, der dels understøtter grundskolens kerneydelse i et helhedsorienteret perspektiv, dels bidrager til en anvendelsesorienteret forskningsbaseret af uddannelses- og udviklingsaktiviteter i professionshøjskolerne.
- Læremiddel.dk opfatter fag og undervisning i grundskolen som den kerneydelse, der skal udvikles og understøttes i et flerstrengt perspektiv for at fremme både elevernes faglige og sociale læring og dannelse.
- Læremiddel.dk's flerstrengede tilgang omfatter samspillet mellem *et konkret-materielt niveau* (teknologi, læremidler m.m.), *et didaktisk-konceptuelt niveau* (metoder, arbejdsformer, undervisningsmønstre m.m.), *et institutionelt-organisatorisk niveau* (pædagogisk ledelse, teamstrukturer m.m.) og *et diskursivt-samfundsmæssigt niveau* (lokale, nationale og globale samfundsdagsordener og diskurser).
- Læremiddel.dk's anvendelsesorienterede profil kommer til udtryk i et særligt fokus på konkrete artefakter og koncepter i skolens virke: krop, teknologi, læremidler, læreplaner, undervisningsmønstre, praksisformer, teamsamarbejde og vejledningsfunktioner.
- Læremiddel.dk's helhedsorienterede perspektiv indebærer, at de særlige fokusområder inden for teknologi, læremidler og læreplaner undersøges i et videre perspektiv, der relaterer til forskning inden for dagtilbud og ungdomsuddannelser.
- Læremiddel.dk arbejder med både kvantitative og kvalitative metoder og et bredt begreb om evidens, der har til hensigt at skabe en solid og bredspektret vidensbase for udvikling af fag, undervisning og skole.

FORSKNINGSHØJDE, FORSKNINGSBREDE OG AKTIONSRADIUS

Læremiddel.dk's profil kan sammenfattes i en treleddet målsætning om at sikre højde, bredde og aktionsradius i centrets forskning.

MÅL 1 – FORSKNINGSHØJDE OG SYSTEMATISK VIDENSPRODUKTION

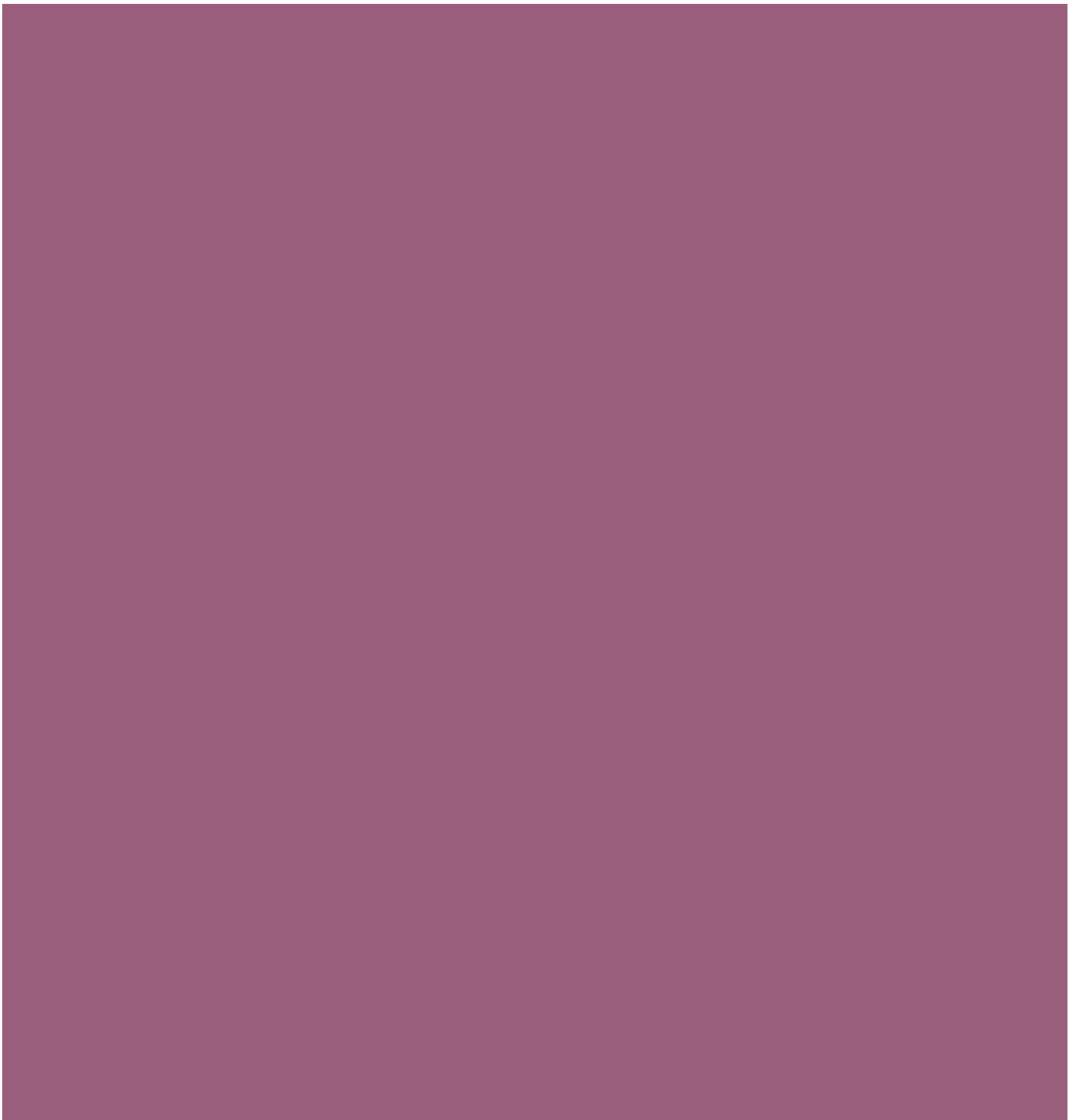
For at sikre forskningshøjde og sammenhæng i aktiviteter og udvikling er Læremiddel.dk centreret om en ledelsesgruppe og et forskningstidsskrift, der opsamler og systematiserer den viden, som produceres i såvel Læremiddel.dk's egne projekter og aktiviteter som de relaterede projekter og aktiviteter i Læremiddel.dk's netværk i Norden. Målet er at udvikle almen og fagdidaktisk teori om læremidler, didaktik og teknologi, der kan fungere som et teoretisk kvalificeret grundlag for centrets aktiviteter og systematiske videndeling og vidensspredning.

MÅL 2 – FORSKNINGSBREDE OG SYSTEMATISK VIDENDELING

For at sikre optimal omsætning af ny viden og en kollegial forankring og kapacitetsopbygning har Læremiddel.dk en række tværinstitutionelle netværk, en årlig intern konference i partnerskabet samt en særlig måde at organisere storskalaprojekter på, idet et væsentligt produkt er metodisk kompetenceudvikling af projektdeltagerne. Målet er at bringe forskellige aktører og fagfolk sammen og udvikle et dynamisk netværk på tværs af institutioner som led i en mere langsigtet kapacitetsopbygning, der gør det muligt både at drive storskalaprojekter og mindre vidensomsætningsprojekter med lokal forankring.

MÅL 3 – AKTIONSRADIUS OG SYSTEMATISK VIDENSSPREDNING

For at sikre en national spredning af viden har Læremiddel.dk en vifte af tiltag: publikationer, hjemmeside, redskaber, en årlig ekstern konference, foldere, nyhedsbrev og samarbejde med andre vidensformidlere. Målet er at sætte fokus på læremidler, didaktik og teknologi og omsætte ny viden i et 0-18-års-perspektiv, men med særligt fokus på grundskole og læreruddannelse.

INTERNATIONALISERING

Læremiddel.dk's genstandsfelt og virke er primært i kontekst af den danske skoleverden, men videncentret arbejder målrettet på at skabe en international profil gennem deltagelse i netværk og konferencer og via internationale publiceringer. I første omgang arbejdes der med at udbygge og konsolidere netværk i Skandinavien, men på sigt ønsker Læremiddel.dk også at skærpe sin profil i især en europæisk kontekst.

IARTEM

Læremiddel.dk har øget sit engagement i det globale forskningsnetværk "Association for Research on Textbooks and Educational Media". I 2016 har Læremiddel.dk haft ansvaret for forskningsformidling via IARTEMs hjemmeside og Facebook-side.

I 2015 gik den tidligere præsident af IARTEM, professor Mike Horsley, uheldigvis bort. Det får betydning for placering af netværkets forskningstidsskrift, da det ikke længere kan være forankret i Mike Horsleys stab i Australien. Derfor arbejder Læremiddel.dk sammen med forskere fra Norge om at finde en ny løsning, der kan sikre tidsskriftet. Forskningstidsskriftet er interessant af flere grunde, herunder at det er pointgivende i de fleste lande, optaget i flere forskningsdatabaser og når en bred målgruppe. Dette vil blive forsøgt styrket ved at det udkommer både på engelsk og spansk.

Den næste globale konference afholdes i Lissabon i 2017, hvor Læremiddel.dk vil være bredt repræsenteret som optakt til, at vi selv bliver vært for IARTEM-konferencen i 2019.

NORDISK FAGDIDAKTISK KONFERENCE

Nordisk Fagdidaktisk Konference, NOFA 6, afholdes i maj 2017 på SDU i Odense. Thomas R. S. Albrechtsen, UC SYD, er leder af et symposium om forholdet mellem almindidaktik og fagdidaktik, hvor også Ane Qvortrup, SDU, Alexander von Oettingen, UC SYD og Stefan Ting Graf, UCL, er oplægsholdere.

Derudover står Læremiddel.dk for både en åben session og et symposium med læremidler som tema. René Boyer Christiansen, UCSJ, er chair for den åbne session under titlen "Læremidler i fag, læreruddannelse og skole – samspillet mellem almindidaktik og fagdidaktik". Og Marie Falkesgaard Slot står for symposiet med titlen "Metoder i læremiddelforskningen", hvor også Marte Blikstad-Balas, Oslo Universitet, Øystein Gilje, Oslo Universitet, Thomas Illum Hansen, UCL, og Stig Toke Gissel, UCL, er oplægsholdere.

INTERNATIONALE PUBLICERINGER

Læremiddel.dk arbejder løbende på at publicere artikler internationalt, og dermed stille sine resultater til rådighed for den internationale forskning. I året 2015-2016 havde videntretret således flere internationale udgivelser med et læremiddelfokus.

Stig Toke Gissel, UCL, har i 2015 udgivet artiklen "Scaffolding students' independent decoding of unfamiliar text with a prototype of an eBook-feature" i tidsskriftet *Journal of Information Technology Education: Research*, 14.

Marie Falkesgaard Slot, UCL, har i 2015 udgivet artiklen "Scaffolding students' assignments" i tidsskriftet *ARTEM e-Journal*, 7(1).

Thomas Illum Hansen, UCL, har i 2016 udgivet artiklen "Learning Technology and Patterns of Teaching" i det spanske tidsskrift *Profesorado - Revista de Currículum y Formación del Profesorado*.

www.recyt.fecyt.es/index.php/profesorado/issue/view/2743

Thomas Illum Hansen er desuden blevet inviteret til at skrive et kapitel om "Textbook Use" til *International Handbook of Textbook Studies* med et review af forskning i brug af lærebøger. Dette review er gennemført og under udgivelse ved Georg Eckert Institute for International Textbook Research.

Karsten Gynther, UCSJ, har i 2016 udgivet artiklen "Design Framework for an Adaptive MOOC Enhanced by Blended Learning: Supplementary Training and Personalized Learning for Teacher Professional Development" i tidsskriftet *The Electronic Journal of e-Learning*, Volume 14, Issue 1, 2016.

www.ejel.org

Anne-Mette Nortvig, UCSJ, har i 2016 udgivet artiklen "The Contribution of Video Technology to Professional Identity Development" i tidsskriftet *Journal of Teaching and Learning with Technology*.

INTERNATIONALE PH.D.-OPHOLD

Læremiddel.dk har været værter for to internationale ph.d.-stipendiater fra henholdsvis Norge og Spanien, Ylva Frøjd, Universitetet i Oslo, og Lorena Pedrajas López, Universidad de Alcalá. Begge var tilknyttet centret i forårssemestret 2016 som miljøskifte-elementet i deres ph.d.-forløb. Kontakten til Ylva Frøjd blev skabt på IARTEM's konference i Berlin 2015, og hun valgte at komme til Danmark efter at have læst bogen *Fælles mål og midler* af Thomas Illum Hansen og Keld Skovmand. Ylvas projekt handler om globalisering og skyldfølelse i mødet med det globale, hvor hun undersøger det norske Operasjon Dagsverk, herunder relaterede læremidler. Lorenas projekt omhandler forholdet mellem teknologi og inklusion og har titlen *ICT and Cooperative Learning (CL) in inclusive learning environments*.

Marie Falkesgaard Slot var kontaktperson for Ylva med særligt ansvar for faglig sparring og inklusion i miljøet, og Stefan Ting Graf havde en tilsvarende funktion for Lorena under opholdet. Om opholdet hos Læremiddel.dk siger Ylva: "Det aller beste ved opholdet på UCL var det inkluderende miljøet, både fagligt og sosialt". Lorena fremhæver ligeledes både den faglige sparring og det sociale miljø, når hun skal karakterisere sin tid på centret: "My PhD wouldn't be possible without my stay here: they helped me with my project and they gave me other perspectives on education", og om arbejdsmiljøet fortæller hun, at "they are very busy people but they never lose their smiles."

DIGITAL JOURNEY (ERASMUS-PROJEKT)

Projektet Digital Journey in Europe er et internationalt EU-finansieret projekt, som har til formål at støtte udvikling, udbredelse og implementering af innovativ it-didaktik. Projektet henvender sig primært til lærere og 5-11 årige elever. Partnerlandene er, ud over Danmark, Irland, Italien og Finland. Der er i projektet deltagelse fra en række skolars ledelse og dele af lærerteamsene.

Indsatserne foregår ved, at delegerede fra de deltagende skoler besøger hinanden og får inspiration til diverse it-didaktiske emner såsom programmering i undervisningen, filmproduktion, it som kompenserende hjælpemiddel samt sociale medier i undervisningen. Da delegationen var på besøg i Odense, stod Læremiddel.dk for et oplæg om anvendelsen af læse- og skrivestøtteprogrammer i normalundervisningen.

I projektet udvikles blandt andet en online-plattform med inspirationsmaterialer. Læremiddel.dk står for følgeforskningen på projektet. Projektets effekt søges belyst gennem surveys, som for lærernes vedkommende afvikles tre gange (før, under og efter indsatserne) og afvikles to gange med eleverne (før og efter indsatserne).

FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPROJEKTER

DEMONSTRATIONSSKOLEFORSØG

Den hidtil største forskningsindsats på grundskoleområdet er netop afsluttet. Læremiddel.dk har spillet centrale roller som både forskningsledere, projektledere, deltagere og formidlere i fire ud af de fem demonstrationsskoleprojekter.

Forskningsindsatsen omfattede fem demonstrationsskoleforsøg, som på forskellig vis har udviklet og afprøvet didaktiske og organisatoriske redskaber i relation til it i undervisningen. Resultaterne giver samlet set et bud på, hvordan it bliver en naturlig del af børns hverdag og styrker deres kompetencer i forhold til det fremtidige arbejdsmarked.

I tre af projekterne er der anvendt en holistisk tilgang til design af interventionerne. Disse projekter er kendetegnet ved, at interventionerne er designet efter fælles principper, og at der er udarbejdet og gennemført en kvantitativ effektmåling på tværs af projekterne. Samlet set udgør de tre projekter en af de største systematiske forskningsindsatser på grundskoleområdet i Danmark. De tre projekter er:

- It i den innovative skole – nye kompetencer, nye organiseringsformer i det 21. århundrede
- Inklusion og undervisningsdifferentiering i digitale læringsmiljøer
- It-fagdidaktik og lærerkompetencer i et organisatorisk perspektiv

Demonstrationsskoleprojektets hjemmeside: www.demonstrationsskoler.dk

Projektets design og resultater bliver formidlet og beskrevet mere indgående i to forskningsantologier, som er under udgivelse ved Aarhus Universitetsforlag. I denne sammenhæng skal der fremhæves udvalgte resultater fra effektmålingen, der giver et indtryk af effekterne ved en flerstrengt indsats:

- Den mest udbredte praksis, som interventionerne måles i forhold til, er en traditionel undervisningspraksis med en del formidling, mest individuelt elevarbejde og mange træningsopgaver.
- Interventionerne har bidraget til, at de deltagende lærere er på vej mod en mere innovativ undervisningspraksis målt på egen opfattelse af deres undervisning.
- De deltagende lærere oplever en positiv udvikling af rammebetingelserne på egen skole for en it-didaktisk undervisningspraksis.

- De deltagende lærere har opprioriteret elevernes it-brug og samtidig udviklet egne it-kompetencer mere end kontrollærerne, særligt i forhold til en innovativ undervisningspraksis.
- Elever, der i høj grad anvender it til basale opgaver (dvs. til at skrive tekster, søge på nettet, kommunikere med elever lokalt på skolen, bruge undervisningsprogrammer, løse opgaver og gennemføre prøver/tests), scorer højere i en kompetencetest, som måler samarbejds-, produktions-, informations- og scenariekompetence.

KIDM – BEDRE KVALITET I DANSK OG MATEMATIK

Undersøgelsesorienteret didaktik i dansk og matematik er et landsdækkende storskala-projekt, som Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har sat i gang i samarbejde med Skolelederforeningen og Danmarks Lærerforening.

Projektet har til hensigt at skabe bedre kvalitet i dansk og matematik ved at udvikle, afprøve og udbrede en didaktik understøttet af læremidler med en undersøgende tilgang, der fremmer dialogiske, skabende og anvendelsesorienterede elementer i undervisningen. Det skal ske på en fagligt systematisk måde, hvor lærerne ikke har facit, men hvor det faglige kommer ind som en støtte til at opleve, stille spørgsmål og gennemføre undersøgelser, som eleverne har et ejerskab til. Målet er at skabe kvalitet for den enkelte elev ved at åbne fagenes indhold og metoder på en levende og nærværende måde, der motiverer dem til at gå undersøgende til værks – både alene og i fællesskab.

Projektet vil blive gennemført med særligt fokus på 4.-5. klasse i matematik og 7.-8. klasse i litteraturundervisningen i dansk, men det er også hensigten, at den undersøgel- sesorienterede didaktik kan bringes i spil på de andre trin og i andre fag. Derfor spiller vejledere og skoleledelse også en vigtig rolle i projektet.

Æstetik og litteratur på dagsordenen

For danskfagets vedkommende er projektet unikt i den forstand, at der er fokus på litteratur og andre æstetiske tekster i dansk. I danskfaget består det særligt nyskabende ved, at en undersøgelsesorienteret didaktik gør det muligt at arbejde med litteratur og andre æstetiske tekster på en skabende og undersøgende måde, der er beslægtet med undersøgende tilgange inden for naturfag og matematik. Den undersøgelsesorienterede didaktik tilbyder således en ny og berigende tilgang til arbejdet med tekster, der i mange år har været præget af et fokus på læsning, skrivning og digitalisering.

Undersøgende, dialogisk og anvendelsesorienteret matematikundervisning

I matematikfaget har der i mange år internationalt været fokus på en undersøgende tilgang til læring. I de seneste år har store EU-projekter som PRIMAS promoveret en sådan tilgang til fagets begreber. Projektet forsøger derfor at sammenstykke disse mange erfaringer for at transformere dem ind i et stykke dansk fagkultur på 4.-5. klassetrin. Der arbejdes med en række teser: 1) En deltagerorienteret, dialogisk og undersøgende arbejds måde øger effekten af elevernes forståelse for matematiske begreber, 2) der er øgede muligheder for at motivere eleverne, hvis de oplever indholdet meningsfuldt (forstået som oplevet interessant og anvendelsesmulig i deres hverdag og i andre fag) og 3) en kompetenceorienteret matematikundervisning træder tydeligere frem i en undersøgende og anvendelsesorienteret undervisning.

Projektet ledes af Thomas Illum Hansen, UCL, og gennemføres af et konsortium bestående af Aalborg Universitet, Syddansk Universitet, University College Lillebælt, University College Sjælland, University College Syddanmark og University College Nordjylland.

Projektet er treårigt (2016-18) og bygget op over tre faser: udvikling, pilotafprøvning og kontrollerede forsøg. Derfor indgår der både udviklingskoler, pilotskoler, forsøgsskoler og kontrolskoler. Den enkelte skole skal i udgangspunktet kun deltage i ½-1 år, men projektet er designet, så skolerne kan fortsætte med at udvikle deres fag i en undersøgelsesorienteret retning med støtte fra både analoge og digitale udviklingsmaterialer. Samlet vil der komme til at deltage op imod 100 skoler i udvikling og forsøg samt omkring 75 kontrolskoler.

INKLUDERENDE DIGITAL PROJEKTDIDAKTIK I DE FRIE SKOLER

Som opfølgning og videreudvikling af demonstrationsskoleforsøget *Inklusion og differentiering i digitale læringsmiljøer (IDDL)* gennemfører Nationalt Videncenter for Frie Skoler (NVFS) og Center for Anvendt Skoleforskning et udviklings- og forskningsprojekt med otte frie skoler. Projektet hedder *Inkluderende digital projektdidaktik i de frie skoler* og tilbyder skolebaseret kompetenceudvikling gennem særligt uddannede konsulenter med fokus på skolens lærere og ressourcepersoner og yder dermed støtte til skolens organisatoriske udvikling.

I centrum står skolernes udvikling af undervisning hen imod mere projektorienterede arbejdsformer, hvor digitale værktøjer strukturerer og skaber differentieret støtte til elevernes læreprocesser. Omdrejningspunktet er en model for elevernes tilegnelse af fire projektkompetencer i lyset af det 21. århundredes kompetencer, som sætter dem i stand

til mere selvstændigt at gennemføre projekter, samtidig med at lærerne får øjnene op for nye måder for proaktiv undervisningsdifferentiering uden at opløse klassefællesskabet. Endelig arbejdes der løbende med at formulere en fælles it-didaktik i sammenhæng med skolens værdigrundlag.

De otte skoler omfatter 4 private skoler, 3 friskoler og en kristen friskole. Frie skoler er i sagens natur forskellige og arbejder derfor ret forskelligt med projektets input. En række skoler er ret langt og driver projektet videre på egen hånd, andre er først for alvor begyndt og satser på et intensivt forløb.

Forskningsindsatsen er i høj grad inspireret af AUUC-konsortiets tilgang og kombinerer således kvantitative og kvalitative dele. På alle skoler er der gennemført en baseline, som består af en lærersurvey og højt strukturerede undervisningsobservationer. Den kvalitative undersøgelse finder sted i foråret 2017 og bygger på en ensartet og omfattende empiriindsamling af et projektorienteret undervisningsforløb på hver skole. Gennem tre nedslag skal både ledelsens, lærernes og elevernes arbejde dokumenteres via observationer, interview og indsamling af elevprodukter. Forskningsindsatsen koncentrerer sig om elevernes projektkompetencer, produkter og motivation samt om lærernes differentierings- og stilladseringsmuligheder med henblik på at validere projektets koncept om "digital projektdidaktik".

Projektet ledes af Stefan Ting Graf i samarbejde med Peter Brodersen og Stinus Lundum Storm Mikkelsen (alle fra UCL). Derudover er der tilknyttet konsulenter til projektet fra CFU Sjælland og CFU ved UCL.

Projektets hjemmeside: www.digitalprojektdidaktik.dk

ANVENDELSE AF DIGITALE LÆRINGSPLATFORME OG LÆREMIDLER

Som en del af digitaliseringen af den offentlige sektor er alle kommuner fra sommeren 2016 pålagt at indkøbe og anvende læringsplatforme til at understøtte lærere og elevers arbejde med elevernes læring. Projektet adresserer denne problematik gennem en brugerinddragende tilgang, der har fokus på didaktiske, teknologiske og organisatoriske aspekter af arbejdet med læringsplatforme. Projektet kombinerer metodiske greb fra fremtidsværksted, brugerinddragelse og designbaseret forskning og vil dermed udvikle virksomme indsatser, der belyser og adresserer de problemer og muligheder, der opleves i praksis. Målet er at uddrage generelle erfaringer i forbindelse med implementering af læringsplatforme i den danske folkeskole i en form, der kan formidles bredt.

Projektet udføres for Styrelsen for It og Læring af et konsortium bestående af Aalborg Universitet, Syddansk Universitet, Alexandra Institutet, University College Syddanmark, University College Sjælland og University College Lillbælt. Projektet ledes af Morten Misfeldt, AAU, og både Thomas R. S. Albrechtsen, UC SYD, og Karten Gynther, UCSJ, fra Læremiddel.dk's ledelsesgruppe indgår i projektets ledelsesteam. Læremiddel.dk deltager derudover med konsulentbistand i forhold til inddragelse og erfaringsopsamling på skolerne og har samtidig ansvaret for projektets formidlingsdel.

Projektet løber fra oktober 2016 til april 2017.

EVALUERING AF ANALOGE, DIDAKTISKE LÆREMIDLER TIL MATEMATIKFAGET I FORHOLD TIL FORENKLEDE FÆLLES MÅL

Læremiddel.dk har fået til opgave at analysere og evaluere de analoge læremidler, som lærerne bruger i matematikundervisningen på mellemtrinnet. Dette sker med særligt fokus på koblingen mellem læremiddel og forenkledede Fælles Mål (FFM) og kompetencemålstænkningen heri. Evalueringsredskaber og kategorier til analyse og vurdering af læremidler må tilpasses og ændres i retning af tænkningen i forenkledede Fælles Mål og den særlige udformning denne har fået i målbeskrivelserne for matematikfaget, således at sammenhængen mellem kompetencer og stofområder kan undersøges systematisk. På den baggrund udvikles der i projektet et analyseredskab, som kan kortlægge dækningsgraden af de forskellige kompetenceområder i læremidlerne.

En oversigt over de udlånte læremidler på de 70 skoler i Københavns Kommune viser, at otte læremidler vil være relevante at analysere. Da en udtømmende analyse af de otte analoge læremidler i forhold til alle matematiske kompetencer og færdigheds- og vidensmål vil være en uoverkommelig opgave, sker evalueringen gennem et tematisk tværsnit. Nærmere bestemt vil evalueringen af læremidlerne ske med fokus på færdigheds- og vidensområdet Måling, som indgår i kompetenceområdet Geometri og måling, og de Matematiske kompetencer, således at der på tværs af materialerne til 4., 5. og 6. klasse trin kan sammenlignes, hvordan læremidlerne rammesætter undervisningen i dette stofområde og kobler til de matematiske kompetencer. Da analysen således langt fra bliver udtømmende, bliver analyseredskabet udviklet og afprøvet i interaktion med praktikere og faglige fyrtårne for matematikfaget med henblik på, at redskabet kan bruges til analyse af matematiklæremidler i for eksempel skolers fagteams.

EN GENERATION AF STÆRKE LÆSERE: GREB TIL LÆSELYST

Formålet med projektet "En generation af stærke læsere - greb til læselyst" er at styrke børns læselyst ved at skabe ny viden om, hvad der interesserer og inspirerer børn i forhold

til læsning og brug af forskellige medier. Projektet skal via en kvantitativ undersøgelse tilvejebringe viden om børns læsevaner, som skal danne grundlag for tiltag, der både kan styrke bibliotekarers funktion som inspiratorer til fritidslæsning og udvikle samarbejdet mellem folke- og skolebiblioteker i relation til en Åben Skole Strategi med fokus på læsning.

Læremiddel.dk har en afgørende rolle i projektet, idet videncentret tilvejebringer den landsdækkende kvantitative undersøgelse af børns læse- og medievaner, som skal danne grundlag for projektets øvrige tiltag. Undersøgelsen er en gentagelse og videreudvikling af den seneste undersøgelse af børns læse- og medievaner i fritiden foretaget i Danmark, og Læremiddel.dk placerer sig hermed som en vigtig bidrager i relation til forskning i og viden om børns læse- og medievaner i Danmark.

Projektets primære målgruppe er børn i alderen 9-13 år, men projektet henvender sig også til biblioteksmedarbejdere, der arbejder med børneområdet, litteraturformidlere, biblioteksledere, udviklingschefer- og konsulenter, samt skoleledere, læsevejledere, dansk-lærere, medarbejdere i pædagogiske læringscentre, pædagogiske konsulenter, børnekulturkonsulenter og udviklingskonsulenter.

Stine Reinholdt Hansen, UCL, foretog den seneste undersøgelse af børns læse- og medievaner i Danmark. Det er således også hende, der sammen med Stig Toke Gissel, UCL, og Morten Rasmus Puck, UCL, står i spidsen for denne nye undersøgelse. Resultaterne af undersøgelsen vil både blive formidlet selvstændigt på en stor kick off-konference i 2017 i København, og sidenhen i hele landet i samarbejde med centralbibliotekerne frem til marts 2018. Endelig er det planen at uddybe den kvantitative undersøgelse med kvalitative studier, der kan kvalificere de indhentede resultater.

SCORING AF DIGITALE, DIDAKTISKE LÆREMIDLER

I forbindelse med demonstrationsskoleforsøgene har Stig Toke Gissel, UCL, og Keld Skovmand, UCL, udviklet og anvendt et kriteriebaseret redskab til scoring af digitale, didaktiske læremidler. Redskabet baserer sig på en typologi, der er udviklet af Jeppe Bundsgaard, AU, og Thomas Illum Hansen, UCL, og som har været anvendt af Rambøll i deres kategorisering af digitale, didaktiske læremidler. Hvor Rambøll placerer læremidlerne i én af fire kategorier ud fra en enten-eller-logik, måler Gissel og Skovmand, i hvilken grad læremidlerne tilhører de forskellige kategorier ud fra en både-og-logik. Denne fremgangsmåde giver et langt mere præcist billede af det digitale læremiddellandskab i Danmark, end vi tidligere har haft. Scoringsresultaterne offentliggøres i en rapport i november 2016, og scoringsredskabet og dets potentiale analyseres og formidles i en forskningsartikel medio 2017 med Thomas Illum Hansen som medforfatter.

PH.D-PROJEKTER

RASMUS JØRNØ, UCSJ

Den 28. oktober 2016 forsvarede Rasmus Jørnø sin ph.d.-afhandling med titlen *The format of Things – A Philosophical Inquiry onto matters of importance for the conceptualization of future Computer Interfaces*. Afhandlingen sætter fokus på en af de vigtigste nutidige designudfordringer: udviklingen af fremtidens brugergrænseflader. Grænserne for vores intellektuelle, kulturelle og kognitive udvikling og vidensarbejde er på afgørende vis betinget af de grænseflader, vi arbejder med. Desværre er tænkningen omkring denne designudfordring dybt forankret i forestillinger og begreber, der rummer ontologiske fordomme og epistemologiske antagelser, der begrænser, hvad der kan tænkes om grænseflader, og dermed inddæmmer vores forestillingers rækkevidde. Afhandlingens sigte er at bryde med bestemte forestillinger om verden og grænseflader og samtidigt gøre nye forestillinger tilgængelige. Udgangspunktet er, at eksisterende brugergrænseflader, såsom desktop-metajoren og windows, icons, menus, pointers (wimp), er beslægtede med langt ældre grænseflader, der diskuteres inden for filosofi og kognitionsteori under overskrifter som 'perception', 'tale' og 'skrift'. Formålet med afhandlingen er at inspirere design- og forskerfællesskabet til at søge nye veje i skabelsen af fremtidige brugergrænseflader på en måde, der er mindre selvfølgelig og mere undersøgende i sin tilgang til, hvordan mening skabes.

STIG TOKE GISSEL, UCL

Stig Toke Gissel forsvarede den 31. august 2016 sin afhandling *Scaffolding second graders' reading of unfamiliar text with a digital learning material that supports and strengthens students' decoding while students are reading for meaning* på SDU i Odense og opnåede dermed ph.d.-graden. I projektet har Stig designet og effektmålt et digitalt læremiddel, der understøtter elever i 2. klasses læsning af ukendte tekster. Eleverne stilladseres til at læse tekster, som uden støtten ville være for svære for nogle af eleverne at læse. Støtten er lavet, så eleverne kan læse for at forstå teksten, men når de møder et ord, de ikke kan afkode selvstændigt, så får de en hjælp, som samtidig styrker deres afkodning fremadrettet.

I projektet gennemførte Stig et randomiseret kontrolleret forsøg af effekten af læremidlet i forhold til et solidt, forskningsbaseret, fonologiskorienteret lærebogssystem. Forsøget viste, at it-understøttelsen gjorde en forskel for eleverne i læseundervisningen, og eleverne opnåede en signifikant og substantiel fordel i forhold til læseforståelse ved at bruge det digitale læremiddel.

Projektet førte til et samarbejde med Clio Online om udviklingen af det digitale læremiddel, Læsemotor, som nu udbydes til elever i 1. og 2. klasse.

ANNE-METTE NORTVIG, UCSJ

Den 8. januar 2016 forsvarede Anne-Mette Nortvig sin ph.d.-afhandling med titlen *At sidde på skolebænken i egen sofa: En undersøgelse af hvordan e-læring ses at have indflydelse på muligheder for deltagelse og tilstedevær i undervisning og dermed for udvikling af professionel identitet i relation til professionsuddannelse*. I afhandlingen undersøges det, hvordan e-læring i en professionsuddannelse kan ses at have indflydelse på de studerendes mulighed for deltagelse og tilstedevær i undervisningen og dermed udvikling af professionel identitet i relation til uddannelsen. Det empiriske materiale er skabt gennem deltagende observation, interviews og workshops om udvikling af skitser til it-didaktisk design. Afhandlingen rammesættes metodisk af design-based research og grounded theory, og det diskuteres blandt andet, hvordan disse kan bidrage til analyse af empiri, der skabes i en kontekst i forandring. Teoretisk funderes analyserne hovedsagligt på symbolsk interaktionisme med særlig vægt på forståelsen af professionel identitet som udviklet gennem interaktion og refleksion. Afhandlingen viser blandt andet, hvordan teknologiens tingsliggørelse af den professionelt handlende krop kan bidrage med mulighed for refleksion af og over krop og professionel identitet. Således argumenterer Nortvig for, at det med e-læring bliver muligt og professionsfagligt relevant at være til stede både flere steder og på flere tider på én gang i det, der i afhandlingen kaldes asynkrone og synkrone multilokale rum.

VIDENSOMSÆTNING OG VIDENSSPREDNING

MÅL OG MIDLER

Serien af bøger, der behandler såvel Fælles Mål som analoge og digitale læremidler til grundskolen, blev afsluttet med de to bøger *Dansk* af Thomas Illum Hansen og *Billedkunst* af Knud Erik Christensen, Henrik Marxen og Keld Skovmand. Begge bøger blev modtaget med stor ros og anerkendelse fra anmelderne. I alt blev det til 8 udgivelser i serien, som blev til i et samarbejde med Forlaget Klim.

Der er imidlertid planlagt yderligere to fagdidaktiske udgivelser, der udkommer som gratis e-bøger i 2017; *Helt vild med dansk!* af Dorthe Carlsen, UC SYD, og *Samfundsfag* af Ove Outzen, UC SYD. Derudover var Keld Skovmands anmelderroste og omdebatterede *Uden mål og med – forenklede Fælles Mål?* oprindeligt planlagt til at udkomme i *Mål og midler*-serien, men endte med at udkomme på Hans Reitzel i 2016. Bogen rummer en kritisk analyse af *forenklede Fælles Mål* og læringsmålsstyret undervisning og konkluderer, at antallet af mål er steget, samt at der ikke er nogen evidens for, at læringsmålsstyret undervisning virker. *Uden mål og med* blev til i forlængelse af det redaktionelle arbejde med bøgerne *Dansk* og *Billedkunst*, der udkom sidste år. Bogen er et eksempel på, at der kan udspringe samfundsrelevant og debatskabende forskning af videncenterets projekter.

MÅL OG MIDLER I LÆRERUDDANNELSEN

I forlængelse af udgivelsesserien varetager Læremiddel.dk udviklingsprojektet "Mål og midler i Læreruddannelsen". Mål og midler i Læreruddannelsen er et kombineret forsknings- og kompetenceudviklingsprojekt, der har til formål at give læreruddannelsen et kvalitetsløft og en tydelig profil. Det gennemføres i første omgang ved læreruddannelsen i UC Lillebælt, men rummer et potentiale for udbredelse til såvel andre læreruddannelser i partnerskabet som på de andre professionshøjskoler.

Via bøgerne og den nye hjemmeside, digitalelaereplaner.dk, er det således hensigten at formidle, afprøve og videreudvikle den viden, som udgivelsesprojektet har genereret. Det aktuelle afsæt er de nye læreplaner for grundskolen, Forenklede Fælles Mål, som alle undervisere i læreruddannelsen er forpligtet på at skulle forholde sig til. De to seneste bøger i serien indeholder kapitler om forenklede Fælles Mål, mens de fire første fagdidaktiske udgivelser kun dækker dansk læreplanshistorie frem til Fælles Mål 2009. Hjemmesiden, digitalelaereplaner.dk, som lanceres ultimo 2016, indeholder alle nationale læreplaner for fagene, relateret til vekslende skolelove og formål samt relevante læreplaner i andre lande. Projektet ledes af Keld Skovmand, UCL, og Henrik Marxen, UCL.

LEARNING TECH – TIDSSKRIFT FOR LÆREMIDLER, DIDAKTIK OG TEKNOLOGI

Learning Tech er en videreførelse af tidsskriftet Læremiddeldidaktik, som Læremiddel.dk har udgivet siden 2008. Det nye tidsskrift fik sin debut i 2015 med udgivelsen af Learning Tech 1, det første nummer i den nye serie.

Formålet og ambitionen med Learning Tech er at skabe et stærkt forskningstidsskrift i spændingsfeltet mellem læremidler, didaktik og teknologi. Tidsskriftet blev i efteråret 2015 godkendt til Den Bibliometriske Forskningsindikator (BFI) autoritetsliste, og alle artikler gennemgår dobbelt blindt peer-review af forskere på minimum ph.d.-niveau. Redaktionen har opstillet grundige procedurer for review-processen, som dels sikrer, at indholdet i artiklerne er på et højt fagligt og formidlingsmæssigt niveau, og som samtidig tilbyder bidragyderne et formaliseret forum for kvalificering af deres faglige arbejde.

- Temaet i Learning Tech 1 omhandler status og et perspektiv på læremiddelforskningen i Skandinavien.
Artiklerne har fokus på, hvordan læremidler, didaktik og teknologi kan tænkes sammen med undervisning og læring. Artiklerne laver nedslag i blandt andet en norsk forskningstradition, som i særlig grad har afsæet i læremidlets tekster og læremidler i brug, og i en dansk forskningsindsats, som har vurdering og brug af læremidler samt opbygning af et fagsprog om læremidler/multimodalitet som omdrejningspunkt.
- Temaet i Learning Tech 2 omhandler læreplaner og teknologi.
Artiklerne sætter fokus på forholdet mellem it i læreplaner samt elevers og læreres it-kompetencer og dannelse i en digitaliseret verden; blandt andet om udviklingen af it-kompetencer i læreplaner, lærerens it-fagdidaktiske kompetencer og elevers læring og indflydelse på læreplaner og læring. Undervisningskonteksten er grundskole og gymnasiet. Andet nummer af Learning Tech udkommer ultimo 2016.
- Temaet i Learning Tech 3 er Læremidler som spil – Spil som læremidler.
Artiklerne sætter fokus på, hvordan spil i stigende grad inddrages i undervisningsforløb som potentiale blandt andet i forhold til elevers evne til at lære at samarbejde, samfundskritisk tænkning og som indgang til at forstå moralske og etiske spørgsmål. Det er især lærerrollen og undervisningsbegrebet, som udfordres, når spilelementer og gamification i stigende grad er en del af undervisningen. Artiklerne diskuterer på den baggrund spildidaktikkens potentialer og konsekvenser. Tredje nummer af Learning Tech udkommer primo 2017.

Learning Techs redaktion består af Marie Falkesgaard Slot, UCL (ansvarshavende), Anne-Mette Norvig, UCSJ, Hildegunn Juulsgaard Johannesen, UC SYD, René B. Christiansen, UCSJ, Stefan Ting Graf, UCL, Stine Reinholdt Hansen, UCL og Thomas R. S. Albrechtsen, UC SYD.

Learning Tech vil fremover udkomme i en online- og en papirudgave to gange årligt. Online-tidsskriftet er gratis.

DEN ÅRLIGE KONFERENCE – DIGITAL DANNELSE, DIDAKTIK OG DATA

Læremiddel.dk satte med sin årlige konference den 10. november 2016 på UCL i Odense fokus på tre aktuelle digitale D'er i skoleudviklingen: dannelse, didaktik og dataunderstøttelse. Digitalisering er i høj grad på dagsordenen i skolerne, hvor læringsplatforme og Big Data har holdt sit indtog. Digitaliseringen er blevet et vilkår, men hvordan kan vi sikre, at skolens aktører bliver aktive agenter i denne udvikling? Er digital dannelse andet og mere end digitale kompetencer? Hvordan lærer eleverne at agere i en digital verden med det 21. århundredes fordring om at være innovative og aktive vidensproducenter? Og hvilke didaktiske udfordringer står lærere med, når undervisningen foregår på nye digitale platforme og i stigende grad skal være dataunderstøttet? Konferencen præsenterede en række aktuelle bud på problemstillinger og mulighedsfelter i den digitale skole.

Den årlige konference henvender sig til fagprofessionelle inden for skoleområdet, læreruddannere, forlagsfolk, kommunale beslutningstagere og forskere.
Konferencens hjemmeside: www.laeremiddel.dk/konference2016

OBSERVATIONSREDSKAB TIL DIGITALT UNDERSTØTTET OBSERVATION AF UNDERVISNING

I forbindelse med demonstrationsskoleforsøgene har Jeppe Bundsgaard, AU, Thomas Illum Hansen, UCL, Marie Falkesgaard Slot, UCL, og Peter Brodersen, UCL, udviklet et digitalt registreringsredskab til højt strukturerede undervisningsobservationer med time stamps. På baggrund af de gode erfaringer har Læremiddel.dk investeret i udviklingen af et generisk redskab til registrering, som allerede blev anvendt til undervisningsobservationer af et nyt hold studerende i forbindelse med forskningsprojektet *Inkluderende, Digital Projektdidaktik i de Frie Skoler*.

Redskabet, som blev videreudviklet i et samarbejde mellem Stefan Ting Graf, UCL, og Jeppe Bundsgaard, AU, indeholder et designinterface, som gør det muligt at kombinere observationskategorier i forskellige betingelsesstrukturer med henblik på en dynamisk registrerings-situation via tablets. Derudover indeholder administrationsadgangen forskellige muligheder for rensning, eksport og repræsentation af data. Med henblik på undervisningsobservation skal redskabet på en systematisk og omfattende måde tilvejebringe forskningsviden om typiske mønstre for interaktion, aktivitet, stilladsning, læremiddelbrug m.m. i forhold til forskellige baggrundsvariabler som fag, skoletrin, -form og lignende. Redskabet egner sig derudover til registrering af mange forskellige praksisser som for eksempel ledelses-, sygepleje- eller elevpraksis og kan bringes i spil i mange kontekster. Dermed vil det også være til gavn for undervisere og studerende på professionsuddannelserne.

DIGITALT REDSKAB TIL INDSAMLING OG SCORING AF ELEVPRODUKTER

I forbindelse med demonstrationsskoleforsøgene har Marie Falck Slot, UCL, Jesper Bremholm, AU, Rune Hansen, AU, Jeppe Bundsgaard, AU, og Thomas Illum Hansen, UCL, udviklet et digitalt redskab til indsamling og scoring af elevprodukter, der gør det muligt at skabe et kvantitativt grundlag for at analysere og vurdere et repræsentativt udsnit af opgavestillinger og elevprodukter i uddannelsessammenhænge. Indsamlingen af elevprodukter har i demonstrationsskoleprojekterne været afgrænset til dansk, matematik og natur/teknik. Resultatet er en stor samling af elevprodukter, der giver indblik i, hvordan lærere stiller opgaver, og hvordan eleverne løser opgaverne. På den baggrund har Marie Falck Slot, Jesper Bremholm og Rune Hansen gennemført undersøgelser af blandt andet multimodalitet, stilladsring og undervisningsdifferentiering i de forskellige fag – en undersøgelse der bliver kombineret med kvalitative studier af udvalgte forløb. Redskabet rummer et stort potentiale til undersøgelser af opgavestillinger og produkter i andre fag og uddannelsessammenhænge og kan således bidrage til en empirisk funderet opgavedidaktik.

ELEVBARO.DK

Elevbaro.dk er et interessant og værdifuldt digitalt redskab til elevfeedback. Redskabet registrerer elevens opgavebevidsthed, behovserkendelse, udfordringsbevidsthed, velbefindende og engagement. Læreren kan se disse fem forhold via fire grundlæggende repræsentationer med en række valgmuligheder med henblik på at monitorere enkelte eller grupper af elever samt klassen. Dorte Carlsen, UC SYD, og Stefan Ting Graf, UCL, er i gang med at afslutte og formidle de første forskningsresultater i forbindelse med to forskningsprojekter.

Det ene projekt var en del af demonstrationsskoleprojektet om *Inklusion og differentiering i digitale læringsmiljøer* (IDDL), hvor formålet var at validere selve redskabet. Det viser sig, at eleverne dels er glade for denne feedbackmulighed, fordi det giver dem en stemme, dels forstår og kan bruge de definerede feedbackformer. Når lærere bruger redskabet regelmæssigt og investerer tid i at forstå de elevgenererede data (data literacy), åbner der sig en række didaktiske muligheder. Elevbaro.dk bruges med henblik på øget differentiering eller andre didaktiske eller pædagogiske handlinger, og kan med fordel anvendes sammen med andre evalueringsformer og inddrages til aktivt til at understøtte elevernes metakognition, dvs. refleksion over egen tilegnelsesproces.

Det andet forskningsprojekt er en afrapportering af en lærersurvey med 450 lærere i forbindelse med udviklingsindsatsen *En NY folkeskole* i Esbjerg (UC SYD). Undersøgelsen bekræfter projektets hypoteser om, at systematisk elevfeedback generelt endnu ikke står centralt for lærere, at it kun i ringe grad bruges til elevfeedback, og at elevfeedbacks didaktiske muligheder for undervisningsudvikling ikke udnyttes tilstrækkeligt.

Forskningsresultater om elevfeedback og Elevbaro.dk er, foruden i en række interne sammenhænge, formidlet på ECER 2016 i Dublin ved Læremiddel.dk's konference i 2016 og i en forskningsartikel i antologien *Innovativ undervisning med it i fagene* (i tryk). Læremiddel.dk er fortsat interesseret i dels at udvide og fordybe forskningsindsatsen med Elevbaro.dk sammen med skoler, dels at overdrage redskabet til en anden udbyder. I den forbindelse ville det være oplagt at udvikle en opdateret version af Elevbaro.dk.

FORSKERFORUM

I 2016 har Læremiddel.dk afholdt et enkelt forskerforumsmøde. Forskerforum er et netværksarrangement, hvor Læremiddel.dk's kernemedarbejdere diskuterer aktuelle forskningstemaer med relevans for Læremiddel.dk's arbejde. Netværket afholdes enten som interne seminarer for medarbejdere i de tre UC'er, som står bag Læremiddel.dk, eller som åbne arrangementer, hvor forskere fra andre institutioner, som Læremiddel.dk arbejder tæt sammen med, inviteres med til møderne. I år var temaet "Learning Analytics" – et tema der er stor opmærksomhed på både fra en række forskningsinstitutioner samt fra ministerier og KL. Forskerforumsmødet var delt i to sessioner. Første del introducerede til begrebet "Learning Analytics" – som i dansk sammenhæng også ofte omtales som dataunderstøttet undervisning, læring og skoleudvikling – og gennem en række workshop-sessioner blev pædagogiske, etiske og styringsmæssige aspekter af "Learning Analytics" tematiseret. Anden del af forskerforumsmødet havde fokus på idegenerering til Læremiddel.dk-projekter med og om Learning Analytics. Dette arbejde har blandt andet resulteret i, at Læremiddel.dk har deltaget i et udbud om "Learning Analytics i Folkeskolen" sammen med SDU og AAU.

MINISTERIETS FORSKNINGSNETVÆRK FOR PÆDAGOGISK IT

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling etablerede i 2015 et forskningsnetværk for pædagogisk it, der i 2015 og 2016 er blevet afholdt tre gange i ministeriets regi. Læremiddel.dk har været rigt repræsenteret og bidraget med både oplæg og deltagelse. Den 11. november 2016 blev det for første gang afholdt uden for ministeriet, og Læremiddel.dk var blevet spurgt, om videncentret havde lyst til at være den første vært. Derfor blev netværksmødet afholdt ved UC Lillebælt, og temaet var også her "Learning Analytics".

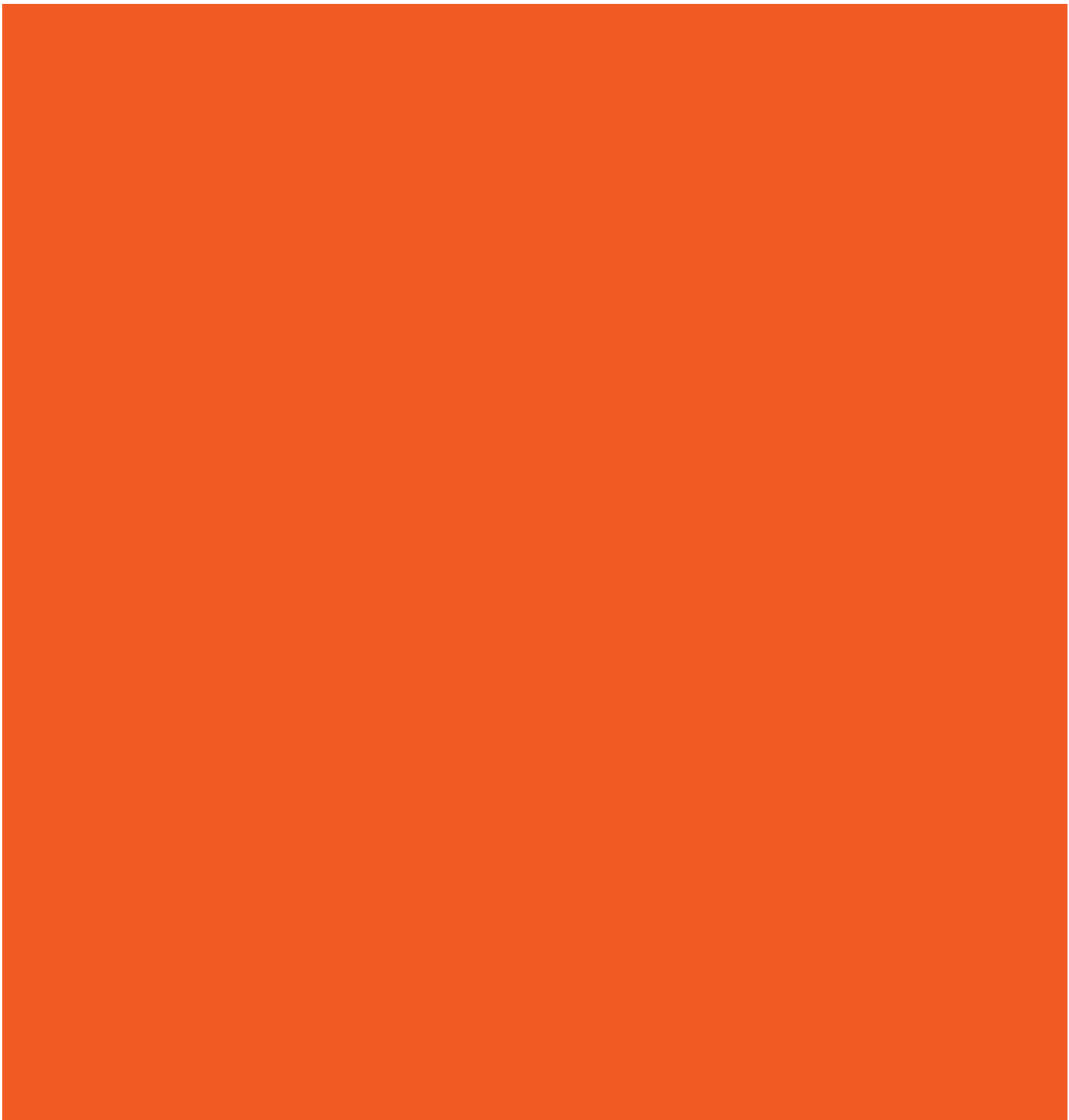
Sammen med Styrelsen for It og Læring havde Læremiddel.dk lagt et program med overblik, indblik og udblik.

Overblikket gav Morten Misfeldt, der introducerede til Learning Analytics. Indblikket skabtes med afsæt i de første resultater fra STIL's dataprogressionsprojekt og Stephen Alstrup, der byggede videre på sit oplæg fra Læremiddelkonferencen og lagde op til en diskussion af data på undervisningsområdet. Endelig bidrog den amerikanske professor David Williamson Shaffer med et udblik. Udover at præsentere sin egen forskning i Learning Analytics, perspektiverede han mere generelt til amerikanske erfaringer med Learning Analytics.

Netværksmødet er et godt eksempel på Læremiddel.dk's rolle som en central aktør i dansk forskning i pædagogisk it, der er med til at understøtte det nationale samarbejde på tværs af institutioner i Danmark, men med en international dimension.

KOMMUNIKATIONSSTRATEGI I LÆREMIDDEL.DK

Læremiddel.dk har igangsat arbejdet med en ny kommunikationsstrategi, som skal skærpe centrets profil og sikre en effektiv og målrettet kommunikation af centrets forskning til relevante målgrupper. Processen tager udgangspunkt i en analyse af den aktuelle kommunikationssituation, de anvendte kanaler og de primære målgrupper. Målet er at skabe en strategi, som er fokuseret og anvendelsesorienteret, og som kan være med til at prioritere ressourcer og indsatser, så kommunikationen kan planlægges effektivt med stærkt fokus på mål og resultater i forhold til Læremiddel.dk's overordnede vision og mission. Som første led i processen har der været afholdt en workshopssession i ledelsesgruppen, hvor der blev arbejdet med en SWOT-analyse af Læremiddel.dk. Den nye kommunikationsstrategi vil ligge klar i begyndelsen af 2017. Kasper Duus, UCL, er ansvarlig for udviklingen af kommunikationsstrategien.

PERSPEKTIVERING

Med en ny 5-årig udviklingsplan er Læremiddel.dk klar til at fejre 10-års jubilæum i 2017. Udviklingsplanen rummer et sammenhængende bud på, hvordan vi, som det også blev beskrevet tidligere i årsberetningen, vil udbygge vores vidensproduktion, videndeling og vidensspredning. Det videre perspektiv er givet med udviklingsplanen. Allerede i 2017 vil vi konkretisere denne plan og tage de første skridt. Det bliver især tydeligt ved, at vi øger vores vidensspredningsaktiviteter. En anden væsentlig indsats vil være at styrke vores praksiskobling med forskellige koncepter for partnerskabsskoler – også kendt som universitetsskoler, udviklingsskoler eller laboratorieskoler. Fælles for disse koncepter er en særlig samarbejdsetik, der vægter en dobbelt forankring i forskning og praksis. Der er netop ikke tale om en envejsrelation med afprøvning af forskningshypoteser, men derimod en gensidig relation og et tæt samarbejde om at udvikle teori og viden. Denne satsning har således flere rationaler:

- At bidrage til helhedsorienteret skoleudvikling, der omfatter udvikling af materialer, fag og didaktik samt organisation og ledelser.
- At involvere læreruddannelser, så de også får del i udviklingen, der i kraft af sin dobbelte forankring kan understøtte såvel forskningsbaseret og praksisorienteret af læreruddannelsen.
- At skabe rum for udvikling og afprøvning af foreløbige teorier, hypoteser, redskaber og materialer i den anvendte skoleforskning.
- At have blik for, hvornår samarbejdet har et potentiale for konceptudvikling, der kan omsættes i efter- og videreuddannelsesaktiviteter.

Fokus er her på grundskolen, men Læremiddel.dk vil samtidig bruge 2017 til at afsøge mulighederne for at styrke 0-18-års-perspektivet gennem involvering af pædagoguddannelser og et udvidet fokus på pædagogisk praksis med teknologi og læremidler. Det er således oplagt at udvide og arbejde med en tilsvarende dobbelt praksis- og forskningsforankring, der omfatter dagtilbud og gymnasiale ungdomsuddannelser.

Således vender Læremiddel.dk blikket mod næste års 10 års jubilæum. Det har vist sig, at etableringen af et nationalt videncenter for læremidler, didaktik og teknologi var en bæredygtig tanke. Læremiddel.dk fremstår som et ledende miljø inden for forskningen på professionshøjskolerne og i forskningen i digitale læremidler og didaktik som sådan. Vi ser frem til at bygge videre på det stærke fundament, vi har skabt.

